Malmö stad
Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-10-01

Vår referens:
Emma Börjesson Projektledare

Epost:
emma.Borjesson@malmo.se

Diarienummer:
MN-2026-9511

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Förslag till lagändringar med syfte att inrätta ett system för utökat producentansvar för textil enligt EU:s avfallsdirektivet

Sammanfattning

EU har beslutat om ett nytt producentansvar för textilier, textilrelaterade produkter och skodon. Producentansvaret bygger på principen om ”förorenaren betalar” och innebär att företag som tillhandahåller dessa produkter i Sverige från 2028 kommer ha det ekonomiska ansvaret för insamling och hantering av avfallet. Regeringen har gett Naturvårdsverket i uppdrag att föreslå hur bestämmelserna i EU:s ändrade avfallsdirektiv om producentansvar för textil-, textilrelaterade produkter och skodon ska genomföras i svensk rätt.

Denna delredovisning avser sådana lagändringar som Naturvårdsverket bedömer behövs för att i ett senare skede kunna genomföra direktivets bestämmelser genom förordning eller föreskrifter. Förslagen är därmed avgränsade till vissa förklaringar av ord och uttryck i 15 kap. miljöbalken samt till nya eller utvidgade bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare bestämmelser. Lagförslagen medför inte i sig några direkta materiella skyldigheter, utan skapar rättsliga förutsättningar för kommande regleringar

Miljöförvaltningen är positiv till de föreslagna lagändringarna och till att begreppet social enhet definieras i miljöbalken. Förvaltningen framhåller samtidigt behovet av att i det fortsatta lagstiftningsarbetet tydliggöra kostnadsansvaret för textilavfall från verksamheter i förhållande till kommunernas ansvar. Förvaltningen anser även att det fortsatta arbetet med producentansvarssystemet behöver tydliggöra vilka ekonomiska incitament som ska möjliggöra specialiserad textilsortering och hur satsningar på återvinning av textilfibrer kan bli ekonomiskt bärkraftiga, så att textilens värde kan tas till vara.

Förslag till beslut

Miljönämnden föreslås besluta

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2026-10-01
- Förslag till yttrande, daterat 2026-10-01
- Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Förslag till lagändringar med syfte att inrätta ett system för utökat producentansvar för textil enligt EU:s avfallsdirektivet, (KN2025/01819)

Beslutsplanering

Miljönämnden 2026-11-19

Beslutet skickas till

Stadskontoret

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt en remiss från Klimat- och näringsdepartementet om förslag på lagändringar med syfte att inrätta ett system för utökat producentansvar för textil till Miljönämnden, SYSAV och Tekniska nämnden för samråd. Svar önskas senast 2026-11-30.

Naturvårdsverket har på regeringens uppdrag tagit fram förslag till lagändringar med syfte att inrätta ett system för utökat producentansvar för textil enligt EU:s avfallsdirektiv.

Förslagen är avgränsade till vissa förklaringar av ord och uttryck i 15 kap. miljöbalken samt till nya eller utvidgade bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela närmare bestämmelser.

Naturvårdsverket föreslår att definitionen av producentansvarsorganisation i 15 kap. miljöbalken ändras så att den överensstämmer med avfallsdirektivets definition. Naturvårdsverket föreslår även att en definition av begreppet social enhet införs. Därutöver föreslår Naturvårdsverket att 15 kap. miljöbalken kompletteras med nya eller utvidgade bemyndiganden som bedöms nödvändiga för att bestämmelserna om producentansvar för textilier.

Konsekvensbeskrivning

Någon prövning av barnets bästa redovisas inte i remissunderlaget.

De lagförslag som lämnas i denna delredovisning medför inte i sig några direkta materiella skyldigheter för producenter, kommuner, företag, ideella aktörer eller enskilda. Förslagen innebär i stället att det skapas rättsliga förutsättningar för att i ett senare skede meddela mer detaljerade bestämmelser.

Miljöförvaltningens bedömning

Syftet med det kommande producentansvarssystemet är att främja en mer cirkulär hantering av textilavfall, det vill säga att samla in, sortera och tillgängliggöra materialet på marknaden för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning.

Miljöförvaltningen ser positivt på att begreppet social enhet definieras i miljöbalken, vilket skapar förutsättningar för att tydliggöra dessa aktörers roll i det kommande producentansvarssystemet. Dessa aktörer bedriver en samhällsviktig verksamhet som bidrar till socioekonomisk inkludering, främjar återbruk och hållbarhet samt tillför ekonomiska resurser till samhällsnyttiga ändamål.

Den idéburna second hand-branschen har en lång erfarenhet av textilsortering samt kompetens inom till exempel textilvärdering. Utöver den idéburna second hand-branschen finns ett växande antal kommersiella second hand-verksamheter, designers och remake-aktörer som efterfrågar återbrukad textil som råvara i sina verksamheter. I Malmö, där mode är stadens snabbast växande kreativa näring, blir dessa aktörer allt fler. Deras behov av mindre volymer av specifika material och kvaliteter kan dock inte mötas av dagens sortering, som främst är anpassad för stora volymer. De sociala aktörerna har viktig kompetens inom textilsortering och värdering, men saknar kapacitet och ekonomiska förutsättningar att

ensamma möta denna efterfrågan. Producentansvaret behöver därför ta till vara den idéburna sektorns kompetens och samtidigt skapa ekonomiska incitament för behovsstyrd sortering och matchning mellan tillgång och efterfrågan. På så sätt kan även lokala och regionala cirkulära värdekedjor utvecklas.

Miljöförvaltningen är positiv till införandet av producentansvar för textil, men anser att systemet behöver organiseras utifrån textilens särskilda förutsättningar för att främja återanvändning och återvinning och ta till vara materialets värde. Enströmsinsamling, där återanvändbar textil blandas med söndrig och oanvändbar textil, blir mycket kostsam och ineffektiv att sortera. Samtidigt visar undersökningar att återanvändbar textil hamnar i fel kärl även när invånarna själva får sortera i två strömmar. Kunskapen om vad som går att återanvända behöver därför öka, samtidigt som insamlingen utformas för att bevara textilens värde.

Textilbranschen är en av få branscher där de senaste årens höga inflation inte lett till högre priser; priserna har legat stilla eller till och med minskat mellan 2019 och 2023. Miljöförvaltningen anser att det fortsatta arbetet behöver tydliggöra vilka ekonomiska incitament som ska möjliggöra den mer specialiserade sortering som återbruk och cirkulär produktion kräver, samt hur satsningar på återvinning av textilfibrer blir bärkraftiga. Risken är annars att systemet främst blir effektivt på att hantera stora textilvolymer, utan att skapa förutsättningar för att materialets värde tas till vara.

I det fortsatta lagstiftningsarbetet bör även kostnadsansvaret för textilavfall från verksamheter (t.ex. butiker, grossister och yrkesverksamheter) i förhållande till kommunernas ansvar utredas och analyseras närmare.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Karin Sandström
Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen